

stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch
op dinsdag 1 september 2026 om 20:00u door **Francesca Ajossa**.

Francesca Ajossa (1999) studeerde orgel en orgelcompositie bij Angelo Castaldo aan het “Palestrina Conservatorium” in haar geboorteplaats Cagliari (IT) waar zij in 2018 haar bachelor “cum laude” afrondde, de hoogst mogelijke onderscheiding. Na een periode als Erasmus-student bij Ben van Oosten aan het Rotterdams Conservatorium, behaalde Francesca bij dezelfde docent in 2020 “cum laude” haar master of music. Van 2020-2022 was Francesca Organ Scholar in St. Peter und Paul Ratingen (DE). In 2021 rondde Francesca een master muziekpsychologie aan de Universiteit van York (UK) af. In 2023 sloot Francesca de masterstudie Claviorganum aan de Hochschule für Musik und Theater in Hamburg (DE) af met de hoogst mogelijke onderscheiding. Francesca studeerde in Hamburg bij Menno van Delft (klavecimbel), Pieter van Dijk (orgel) en Isolde Kittel-Zerer (basso continuo).

Francesca concerteert regelmatig op festivals in heel Europa, met repertoire dat varieert van “Oude Muziek” tot de première van nieuwe composities. Zij won twee tweede prijzen bij internationale orgelconcoursen en nam drie CD's op. Francesca is momenteel promovendus aan de KU Leuven en het Orpheus Instituut Gent, waar zij onderzoek doet naar muziek en beweging. Zij is hoofdorganist van de Kerk in 't Woudt (NL) en artistiek en algemeen coördinator van de activiteiten van de Contius Foundation in Leuven (NL). Francesca is sinds 2026 lid van de Belgische Jonge Academie en werd genomineerd voor de Sweelinckprijs 2026 als jonge ambassadeur voor de orgelcultuur in Nederland.

Meer informatie: www.francescajossa.com

Programma “Passie”

Fantasie en fuga in g, BWV 542	Johann Sebastian Bach	1685 - 1750
Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ BWV 649	Johann Sebastian Bach	1685 - 1750
Choral n° 1 en mi majeur, FWV38	César Franck	1822 - 1890
Prélude, Adagio et Choral varié sur le thème du 'Veni Creator', Op 4	Maurice Duruflé	1902 - 1986

Voor overige orgelconcerten in de serie Hendrik Niehoff: zie stjanskathedraal-orgelconcert.nl
Orgelconcerten in de regio: www.brabantorgel.nl

Toelichting

In dit programma staat de spanning tussen vrije instrumentale schrijfwijze en zangerige melodieën centraal. Componisten uit verschillende eeuwen tonen hoe melodisch materiaal — soms afkomstig uit de liturgie, soms vrij gecomponeerd — kan uitgroeien tot een rijke muzikale architectuur vol contrast en expressie.

De adembenemende Fantasie en fuga in g klein van Johann Sebastian Bach begint als een volkomen vrije improvisatie, maar ontpopt zich geleidelijk tot een retorisch betoog. Dreigende, overweldigende passages worden afgewisseld met afgewogen commentaren, chromatische spanningen en onverwachte harmonische wendingen. De virtuoze fuga, gebaseerd op een Nederlands volksliedje, vormt een bruisend contrapunt waarin het pedaalspel de feestelijkheid tot een hoogtepunt voert.

Daartegenover staat Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ, een intiem koraaltrio waarin Bach de koraalmelodie verwerkt in een verfijnde, bijna kamermuzikale dialoog tussen de stemmen. De melodie wordt niet monumentaal gepresenteerd, maar vloeit organisch mee in een transparante instrumentale textuur.

Ook César Franck vertrekt in zijn Choral n°1 vanuit het idee van een koraal, al is de melodie hier niet gebaseerd op een bestaande liturgische zang. Het 'choral' fungeert eerder als fundament voor een vrije thematische ontwikkeling en variatievorm, waarin lyrische expressie, harmonische rijkdom en dramatische opbouw samenkomen.

Eenzelfde principe van variatie en transformatie vinden we bij Maurice Duruflé in het Prélude, Adagio et Choral varié sur le thème du Veni Creator. De gregoriaanse hymne vormt de rode draad van het werk en verschijnt reeds subtiel in de vloeiende texturen van het Prélude, als lichtflitsen of vurige tongen die door de muziek heen schemeren. Het Adagio begint verstild en meditatief, maar groeit geleidelijk naar een intense expressiviteit. Uiteindelijk mondt alles uit in het monumentale Choral varié, waarin de eeuwenoude melodie zich ontvouwt als krachtige culminatie van een kleurrijke en virtuoze muzikale reis.

Zo ontstaat een programma waarin vrijheid en structuur, improvisatie en traditie, voortdurend met elkaar in dialoog gaan.